

روند پیچیده صلح

عبدالرحمن فهیمی

ثبات گردهم آمده و دیده می شود که حکومت این مجموعه را نادیده گرفته است. در این صورت، بایستی با همه ی حلقه ها، جریان ها و نیروهای تاثیرگذار و دارای نقش سیاسی، مشورت و رایزنی صورت گرفته و با شکل گرفتن اجماع سیاسی نیروهای زیر چتر نظام به گفت و گوی سیاسی پرداخت.

به نظر می رسد که اکنون نیروهای سیاسی به دو دسته تقسیم شده اند. نیروهای نمایندگان در حکومت داشته و به گونه ای از حکومت حمایت می کنند، و نیروهای که منتقد جدی سیاست های حکومت استند. دسته ی نخست زیر چتر شورای احزاب جهادی و ملی گردهم آمده و طوری که دیده می شود ارگ ریاست جمهوری مدیران شورای عالی صلح را نیز از میان این مجموعه ی سیاسی برگزیده است. و دسته ی دوم زیر چتر شورای حراست و ثبات

ثبات گردهم آمده و دیده می شود که حکومت این مجموعه را نادیده گرفته است. در این صورت، بایستی با همه ی حلقه ها، جریان ها و نیروهای تاثیرگذار و دارای نقش سیاسی، مشورت و رایزنی صورت گرفته و با شکل گرفتن اجماع سیاسی نیروهای زیر چتر نظام به گفت و گوی سیاسی پرداخت.

به نظر می رسد که اکنون نیروهای سیاسی به دو دسته تقسیم شده اند. نیروهای نمایندگان در حکومت داشته و به گونه ای از حکومت حمایت می کنند، و نیروهای که منتقد جدی سیاست های حکومت استند. دسته ی نخست زیر چتر شورای احزاب جهادی و ملی گردهم آمده و طوری که دیده می شود ارگ ریاست جمهوری مدیران شورای عالی صلح را نیز از میان این مجموعه ی سیاسی برگزیده است. و دسته ی دوم زیر چتر شورای حراست و ثبات

تاثیرگذار و دارای نقش جلب گردد. در صورت که چنین نشود، گفت و گو کنندگان چگونه می توانند از موضع قوی و جدی صحبت کنند. از جانب دیگر کسی که به باورش جنگ با گروه طالبان جایز و مفید نبوده و در این صورت طرف مقصر نیست، چگونه می توان مطمئن بود که به ارزش های جدید سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی افتخار کرده و متعهد به حفظ آن ها خواهد بود. به هر حال، شورای عالی صلح باید مورد توافق همه ی جوانب و در نهایت با وزنه و پر قدرت باشد.

برنامه ی سیاسی در حال که نشست های چهارجانبه میان کابل، اسلام آباد، واشنگتن و پکن با خوش بینی های فراوان یکی پی دیگر در کابل و اسلام آباد برگزار می شد و وعده های فراوان و کلان از سوی پاکستان داده می شد، گپ و گفت ها حاکی از این بود و است که حکومت سرگرم تعیین اعضای گفت و گو کننده است. اما نتوانسته است روی اعضای هیئت گفت و گو کننده به توافق برسد. به نظر می رسد که نبود توافق بر سر اعضای هیئت گفت و گو کننده ناشی از نبود برنامه ی سیاسی است. اما نگرانی های فراوان جامعه ی مدنی و احزاب سیاسی مبنی بر حفظ نشدن ارزش های قانون اساسی آنهم مسایل مربوط به حقوق شهروندی و وعده های مکرر دولت سرخ، گفت و گوی سیاسی نیازمند برنامه ریزی های ریز و جزئی است که باید مورد مذاکره قرار گیرد. آیا در این مورد بحث صورت گرفته و برنامه ریزی شده است؟ فکر می کنم پاسخ منفی است.

در نهایت باید گفت که جهت پیش برد مطمئن و قدرت مند تر گفت و گوهای سیاسی با گروه طالبان، حکومت دو گام مهم را بردارد. نخست این که در مورد مدیران و متصدیان شورای عالی صلح و مذاکره سیاسی و ملی به وجود بیاید دوم این که با برنامه ی منظم سیاسی به گفت و گو ها شرکت کند.

ریشه های فرهنگی خشونت علیه زنان

مهدی مدیر

به صورت نا مشروع به دنیا می آورد. تجاوز ارباب به زن رعیت؛ روایتگر خشونت است که در تاریخ افغانستان بیشتر ارباب ها بر رعیت های ششان روا داشته است و رعایا در سکوت و خاموشی آن را تحمل کرده اند. رمان سنگ صبور عتیق رحیمی نیز داستان زنی را روایت میکند که گرفتار شوهر عقیم است و مادر شوهرش می خواهد از پسرش میراث خواری بر جای بماند، به همین خاطر عروس اش را مجبور می کند که با یک مرد بیگانه هم بستر شود. شوهر این زن در جنگ ها معیوب شده است و نمی تواند حرف بزند و از جایش حرکت کند. به زن گفته شده است که اگر نود روز و هر روز نود و نه بار اسم خداوند(القهار) را بگوید شوهرت جور خواهد شد و او در کنار شوهرش همچنان که این ورد را زمزمه می کند رازهای نگفته ی زندگی اش را برای شوهرش قصه می کند. او آنچه را که توسط دستور مادرشوهرش بر سرش آمده است برای شوهرش روایت می کند.

افغانستانی در بیرون از کشور چاپ و نشر شده است و توجه مخاطبین جهانی را جلب کرده است. بازتاب دهنده نگاه خشونت آمیز به زنان است و در واقع روایت خشونت بصورت فرهنگی اش است که زنان افغان مجبور هستند آن را تحمل بکنند. خشونت فرهنگی موجود در ادبیات و هنر افغانستان، هر چند سالها بعد می تواند به عنوان یک تاریخ نگریسته شود و جای اهمیت باشد، اما از سوی دیگر نگاه خشونت آمیز به زنان همچنان زنده می گردد و زنان افغانستان یکبار دیگر در متن کتابها و با کلمات قربانی خشونت مردانه می شوند.

در رمانهای چون «سنگ صبور» و «خاک خاست» از عتیق رحیمی و «بادبادک باز» و «هزار خورشید تابان» از خالد حسینی، زنان به انواع گوناگون مورد خشونت قرار می گیرند. در رمان خاک و خاکستر عتیق رحیمی عروس باه مراد توسط گروه از نظامی ها مورد تجاوز قرار می گیرد و او این صحنه را می بیند و دائم تصویر عریان عروسش در پیش چشمانش ظاهر می شود. تصویر عریان عروس باه مراد به عنوان یک موثیف در ذهن او تکرار می شود و این نشان می دهد که خشونت نیز همچنان تداوم دارد و تکرار می شود. در رمان بادبادک باز خالد حسینی نیز مادر حسن یکی از کاراکترهای داستان، از سوی اربابش مورد تجاوز قرار میگیرد و حسن را

می گذارد. در سنت کهن و بومی افغانستان تفاوت هایجنسی به شکل آشکاری هم درزندگی خصوصی و هم در زندگی اجتماعی و حوزه عمومی وجود دارد. حاکمیت ارزش هایقبیله ای و مردسالارانه نهفته در بطن سنت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی افغانستان، زن ها را به شدت منزوی کرده، و بیرون از حیطه تصمیم گیری و نقش آفرینی در حوزه خصوصی و عمومی قرار داده است.

اما نوع خشونت علیه زن در جوامع مدرن و سنتی متفاوت است، در جوامع مدرن بیشتر خشونت به شکل فرهنگی اتفاق می افتد، ولی در جوامع سنتی از خشونت فیزیکی علیه زنان کار گرفته می شود و لت و کوب و یا هم قطع عضو از شکل های بارز آن است.

در افغانستان هم خشونت فرهنگی علیه زنان اعمال می شود و هم خشونت فیزیکی. علاوه بر اینکه زنان با آزار و اذیت خیابانی و کلامی مواجه هستند، از خشونت فیزیکی نیز رنج می برند. در سالهای اخیر، بینی و گوش چند زن در افغانستان بریده شد. لت و کوب نیز یکی از انواع رایج خشونت علیه زن در افغانستان است.

چهره زنان در فرهنگ، ادبیات و هنر افغانستان نیز بیشتر اوقات به صورت ایزه خشونت تصویر شده است و نگاه لطیف و مهربانانه به زندگی زنان حتی در ادبیات و داستانی و هنر افغانستان صورت نگرفته است.رمانهای مشهوری که از نویسندگان

می شود. پدیده ی خشونت علیه زنان بسان دیگری پدیده های اجتماعی، بستگی به شرایط و ویژگی های فرهنگی و اجتماعی جوامع دارد. معمولاً جوامعی که هنوز درگیر زندگی سنتی هستند و وارد زندگی مدرن و مدنیت به مفهوم نوین آن نشده اند، بیشتر با مسئله خشونت علیه زنان دست بگریباند تا جوامع توسعه یافته و مدرن. در کشورهای توسعه و مدرن علاوه بر اینکه حقوق زنان در قوانین به رسمیت شناخته شده است، از خشونت علیه زنان نیز تعریف روشن و واضح ارائه شده است و برای گونه های مختلف آن مجازات جداگانه در نظر گرفته شده، اما در جوامع سنتی علاوه بر اینکه در این زمینه خلاء قانونی وجود دارد و گونه های خشونت علیه زنان بصورت مشخص توضیح داده نشده است و مجازات برای هرگونه تعیین نشده است؛ خشونت علیه زن دارای پس زمینه ی فرهنگی نیز هست و فرهنگ قبیله ای و مردسالار یکی از دلایل عمده ی خشونت علیه زنان است. ویژگی های فرهنگی ای که افغانستان دارد از یک سو میراث سنت های کهن و دیرینه ی مردسالاری است که در تمام لایه های زندگی تجربه می شود و از سوی دیگر بی نصیب از سوغات های مدرن نیز نمانده است. در بخش بزرگی از مناسبات و زندگی روزمره مردم افغانستان پدیده ها و افکار تازه ای که معمولاً منشأ بیرونی دارند، مشاهده می شود که به تدریج روی زندگی افراد جامعه اثر گذاشته و همچنان

کارتون روز

۰۹۴۰۳۱۲

حفیظ الله زکی

اعطای لقب «شهید وحدت ملی» به شهید مزاری، یک گام کوچک برای قدردانی از زحمات، تلاش ها و فداکاری های صادقانه آن شهید برای تحقق آرمان های انسانی و ملی در افغانستان بود. بدون شک شهید مزاری نخستین رهبری بود که در جهت تغییر فرهنگ سیاسی در کشور آگاهانه و مدبرانه تلاش کرد و با خلق واژه های جدید در ادبیات سیاسی کشور، راه جدیدی را از میان خون و آتش نمایاند و مردم افغانستان را دلسوزانه به طرف آن فراخواند. راه عدالت، برابری، آزادی و همبذری سیاسی و اجتماعی مزاری به شدت مخالف قوم گرایی و سمت گرایی بود و اختلافات مذهبی را تحت عناوین گوناگون به شدت مردود می دانست. او همواره تأکید می کرد که وحدت ملی برای او یک اصل است. و براین سخن خود صادق بود و تا آخر صادق ماند. او اگر از حقوق ملت ها سخن می گفت، به معنای این بود که رعایت حقوق ملتیت ها به برابری و عدالت اجتماعی و سیاسی کمک می کند و امنیت و ثبات سیاسی در افغانستان تنها از راه تطبیق عدالت و تحقق وحدت میسر می گردد. بارها تأکید می کرد که حق خواستن به عدالت دشمنی با کسی نیست؛ بلکه به معنای برادری است؛ زیرا با تأمین و رعایت حقوق همه است که برادری و وحدت به معنای واقعی کلمه معنا پیدا می کند.

مزاری به گفته حامدکرزی رییس جمهور پیشین به تمام معنا یک رهبر ملی بود. هیچ رهبری در زمینه فرهنگ سازی و تأثیر گذاری های سیاسی به حد اندازه شهید مزاری نبوده است. سخنان شهید مزاری امروز نه تنها برای قشر عوام جامعه و نه تنها برای کتله خاص جامعه که برای همه افشار اعصم از تحصیلگردگان، دانشجویان و فرهنگیان و برای همه مردم افغانستان الگو و سرمشق قرار گرفته و همه راه نجات کشور را در راه حل های آرایه شده توسط آن رهبر فرزانه جستجو می کنند. بنابراین حکومت برای نشان دادن وحدت ملی و برای حق شناسی از رهبری که روندهای جاری سیاسی تا حدی مرهون اندیشه های ناب سیاسی و ملی اوست، باید او را به عنوان رهبر ملی و شهید وحدت ملی در تقویم رسمی ثبت تاریخ کند.

اقدام رییس جمهور کوچکترین گام در این زمینه به شمار می رود. گامهای اساسی تر این است که ما در راستای تحقق اهداف شهید مزاری صادقانه تلاش نماییم. عدالت را در سیاست و اجتماع پیاده سازیم. در راستای ملت سازی بر مبنای برابری و عدالت برنامه های مشخصی آرایه دهیم. حقوق ملت ها و اقوام افغانستان را در ادارات دولتی، در تصمیم گیری ها و تصمیم سازی های ملی رعایت نماید و مشارکت عادلانه و متناسب اقوام را در ساختارهای اداری مدنظر بگیرند.

متأسفانه ما در جهت تحقق اهداف شهید مزاری کمتر تلاش کرده ایم. تجلیل از شهید مزاری نباید به تجمع های فرمایشی و فرمالیستی تبدیل شود. روح و محتوای این گونه محافل، مجالس و مراسم باید در تبیین اندیشه های انسانی و سیاسی شهید مزاری کمک کند و ما را به سوی تحقق خواسته های آن شهید رهنمون سازد.

به گفته رییس جمهور مزاری یکی از چهره های تاریخ سلاز این دوران بود. او در روزگار سخت و ناهموار ندای عدالت و برابری را سر داد. عدالت واقعی از خواسته های دیرینه مردم ما بوده و به خاطر رسیدن به آن پیوسته قربانی داده ایم. او بی هم از برادری، برابری و حاکمیت یک پارچه ملی سخن گفت. او می خواست همه اقوام افغانستان که قرن ها در کنار هم زیسته و در بر افراشتن تمدن کهن این مرز و بوم یکجا سهم گرفته بودند، در اثر سالهای جنگ و آشفتگی از هم گسسته نشوند و یکجا در ساختن آینده سهم بگیرند. او در شرایط جنگ، جنگ را راه حل نمی دانست. بیاداشت او از فضا یا آن بود که سیاستی باید مطرح شود که صلح، ثبات و رفاه پایدار را تأمین کند. او به وحدت ملی تأکید داشت و باور داشت که وحدت ملی تهداب و اساس ثبات پایدار در کشور خواهد بود. پس باید عنوان «شهید وحدت ملی» به آن شهید بزرگوار اعطا می شد.

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.

هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود.

مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله ییاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا

مدیر مسوول: محمد رضا هویدا

سردبیر: حفیظ الله زکی

کاریکاتورست: خالق علی زاده

دبیران: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری

مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷-۱۳۷

www.dailyafghanistan.com

Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

افغانستان
The Daily Afghanistan

Outlook
AFGHANISTAN
The Leading Independent Magazine